

Projekts „Pedagogu konkurētspējas veicināšana izglītības sistēmas optimizācijas apstākļos”

Vienošanās Nr.2009/0196/1DP/1.2.2.1.5/09/IPIA/VIAA/001

Labās prakse piemērs

Preiļu Valsts ģimnāzijas vācu valodas skolotāja
Mag. paed. Anita Lazdāne

Pieturu metode („Stationenlernen”)

Vācu pedagogs Petersens raksturo šo mācību metodi kā vienu no novitātēm, kura pēdējo gadu desmitu laikā tiek pilnveidota un attīstīta. Taču metodes pirmsākumi meklējami jau reformpedagoģijā, piemēram, Selestīna Frenē pedagoģijas atziņās. Angļu pedagoga Morgana un Adamsona 1952. gadā izstrādātā apla treniņa metode ir mācību pieturu metodes paveids. To sākotnēji izmantoja, veicot fiziskās nodarbes, tad ieviesa sporta un citās stundās. Mūsdienās tā pazīstama ar dažādiem nosaukumiem, piemēram, „mācīšanās stacijās”, „pieturu metode”, „mācību pieturas”.

Pieturu metodes pielietošanas mērķi:

1. Nodrošināt iespēju dažādu mācīšanās tipu pārstāvjiem apgūt tēmu, izmantojot dažādas cilvēka maņas.
2. Attīstīt izglītojamo pastāvīgumu, rīcībspēju, prasmi uzņemties atbildību, sociālās attieksmes un mācīšanās kompetenci.

Metodes apraksts

Metodes izmantošana nodrošina individuālu un diferencētu pieeju katram skolēnam, izmantojot viņa stiprās puses. Ar šīs metodes palīdzību tiek piedāvāta iespēja dažādiem mācīšanās tipu pārstāvjiem apgūt tēmu, iesaistot dažādus mācīšanās kanālus, tas nozīmē, ka mācās, izmantojot lasīšanu, rakstīšanu, zīmēšanu, klausīšanos, veidošanu, tausti, kustības u.tml.

Mācību pieturas tiek izvietotas telpā uz galdiem, pie sienām, uz interaktīvās tāfeles u.tml. Tās tiek numurētas ar cipariem vai atzīmētas ar burtiem, lai būtu vizuāli pamanāmas. Skolēni stundā apmeklē klasē izvietotās pieturas, iepazīstas ar materiāliem tajās un veic norādītos uzdevumus. Uzdevumi ir izveidoti tā, lai veiksmīgi un ar prieku tos varētu veikt dažādu mācīšanās tipu pārstāvji. Tiek veikti individuāli klausīšanās uzdevumi izmantojot MP3 vai citas audioiekārtas, ierakstīti dialogi vai lomu spēles, tiek zīmēti zīmējumi, veikti dažādi radoši uzdevumi, ar taustes un ožas palīdzību skolēni atklāj dažādus priekšmetus un izdara secinājumus, kā tie saistās ar apgūstamo tēmu u.tml. Klasē atrodas arī „Atbilžu pietura”, kurā iegriežoties, skolēni var pārbaudīt, vai viņi uzdevumus ir veikuši pareizi un papildināt, ja nepieciešams, savas zināšanas. Jo vairāk pieturu skolēni apmeklē, jo vairāk viņi

iemācās. Taču apmeklējamo pieturu skaits, secība, darba temps, sociālā forma (individuāli, pārī, nelielā grupā) nav noteikta. Var tikt noteiktas pieturas, kuras jāapmeklē obligāti, kuras būtu lietderīgi apmeklēt katram, atsevišķas pieturās var tikt noteikta arī sociālā forma vai darba ilgums. Lapa ar pieturu sarakstu („Laufzettel”), kura tiek aizpildīta, apmeklējot pieturas, palīdz skolēnam orientēties un organizēt savu darbu. Parasti katrs skolēns ir atbildīgs par kādu pieturu, kuru viņš noslēgumā prezentē pārējiem, tādējādi iepazīstinot visus ar visām pieturām. Skolotājs darbojas kā konsultants.

Mācību metode ir piemērojama kādu tematu uzsākot, lai skolēniem rastos priekšstats par to, lai notiktu vispārēja iepazīšanās ar apgūstamo. Arī temata vai loģiskas daļas noslēgumā ir ieteicams izmantot šo metodi, lai atkārtotu un sistematizētu apgūstamās zināšanas.

Metodes ieviešanas secība.

1. Iepazīšanās ar mācību metodi

Sākumā skolēnus jāiepazīstina gan ar metodes būtību, gan ar uzvedības noteikumiem, mācoties ar šo metodi. Savu lietderīgumu praksē ir apliecinājuši „Mācību pieturu likumi”, ar kuriem skolēni tiek iepazīstināti vācu valodas stundās.

Regeln des Stationenlernens
1. Versucht euer persönliches Arbeitstempo zu finden.
2. Die Wahl der Stationen, des Lernpartners und die Zahl der zu absolvierenden Stationen ist frei.
3. Beginnt mit eurer Präsentationsstation.
4. Bitte nicht die Kärtchen, Lösungsblätter, Texte, Materialien etc beschriften, zerschneiden etc.
5. Bitte die anderen bei der Arbeit nicht stören.
6. Die Lösungsblätter auf dem Kontrolltisch dürfen erst dann genutzt werden, wenn die Aufgabe selbständig gemacht ist.

Šie likumi nosaka:

1. izvēlēties savu individuālo darba tempu;
2. brīvu pieturu, to skaita un sociālās formas izvēli;
3. sākt ar pieturu, kuru prezentās pārējiem;
4. nebojāt pieturās esošos materiālus;
5. netraucēt citus;
6. apmeklēt “Atbilžu pieturu” tikai tad, kad uzdevums ir izpildīts patstāvīgi.

2. Pieturu raksturojums

Pirms darba uzsākšanas vēlams skolēnus iepazīstināt ar katru no mācību pieturu uzdevumiem, ar obligātajām un izvēles pieturām (ja tādas ir noteiktas).

3. Izglītojamo darbība mācību pieturās

4. Izvērtējums

Pastāv dažādas izvērtējuma formas: mācību saruna, pieturās veikto uzdevumu prezentācija, tikai "Atbilžu pieturas" izmantošana, neatbildēto jautājumu kopīga apspriešana, pašrefleksija u.tml.

Ieteikumi darbam ar šo mācību metodi:

1. Jānodrošina telpu, kurā skolēni var brīvi pārvietoties, netraucējot citus.
2. Jāizveido plašs pieturu materiāls, kas ietver sevī arī tehnisko nodrošinājumu – sagatavotie uzdevumi un atbildes katrai no pieturām, internets, grāmatas, spēles, dažādi priekšmeti, produkti, zīmēšanas, veidošanas piederumi, dators, diktofons, MP3 atskaņotājs, audio un video materiāli dažādos datu nesējos, interaktīvā tāfele u.c.
3. Jārēķinās ar apjomīgiem laika resursiem gan metodes realizēšanai (ieteicams 2 mācību stundas), gan materiālu sagatavošanai.

Mācoties ar šo metodi, skolēniem ir iespēja:

1. Patstāvīgi iegūt informāciju.
2. Veikt vingrinājumus par tēmu.
3. Patstāvīgi izpētīt kādu problēmu vai fenomenu.
4. Darboties radoši.
5. Izdarīt secinājumus par mācību procesu.

Mācot ar šo metodi, skolotājam ir iespēja:

1. Pārraudzīt mācību procesu.
2. Novērot skolēnus.
3. Realizēt individuālu pieeju skolēnam.
4. Izdarīt secinājumus par mācību procesu un izglītojamajiem.

Pieturu metode vācu valodas stundā

Uzdevumu sagatavošanai ir izmantoti attēli no Gētes institūta izdotā kalendāra „100 Jahre Deutschland” un Hueber izdevniecības mācību līdzekļa „Schritte international 1+2 Intensivtrainer” (autore Niebisch D.) 4.lekcijas ieraksts.

Thema: Wohnen

Lernziele: 1) integriertes Entwickeln der Lese-, Hör-, Sprech-, Schreibfertigkeiten,

2) Wiederholung des Wortschatzes zum Thema

3) Entwickeln der Fähigkeit zusammen zu arbeiten.

Verlauf der Stunde (Stundas norise)

Zeit	Ziel	Sozialform	Schüleraktivitäten	Lehreraktivität
3-5 min	Einstieg ins Thema	Großgruppe	Der erste Spieler sitzt auf dem mittleren von drei Stühlen und nennt ein Nomen zum Thema „Wohnen“, die anderen 2 dürfen sich setzen , wenn sie ein Nomen nennen, das mit dem genannten verbunden werden kann. Der mittlere Schüler wählt ein Nomen (einen Schüler), steht auf und sie beide schließen dem Kreis der anderen zu. Wer auf dem Stuhl geblieben ist, besetzt den mittleren Stuhl und das Spiel geht weiter.	Die Lehrerin ist Mitspielerin, sie beginnt das Spiel: Ich habe das Wort „Wohnzimmer“, welche zwei Wörter passen dazu? Wer ein Wort nennt, setzt sich hin!
20 min	Wiederholung des Wortschatzes zum Thema, Entwickeln der Fertigkeiten	Partnerarbeit	Die Schüler besuchen die Stationen.	Die Lehrerin gibt den Schülern die Nummern zum Verlosen. Für diese Station sind die Schüler verantwortlich: Am Ende der Arbeit erzählt ihr den anderen, was ihr in dieser Station gelernt habt, wie ihr das gemacht habt und beantwortet ihre Fragen.
15	Wiederholung des	Plenum	Die Schüler präsentieren	Die Lehrerin

min	Wortschatzes zum Thema, Entwickeln der Sprachfertigkeiten		ihre Arbeit	kann auch die Fragen stellen und erläutert das, was noch unklar geblieben ist.
-----	--	--	-------------	--

Stationen (Uzdevumi pieturās)

1.

Hört bitte das Gespräch? (Schritte international 1+2 Intensivtrainer, Lektion 4, Aufgabe 7)

Wie ist die Wohnsituation von Tanja?

2.

Macht bitte die Aufgaben an der interaktiven Tafel zum Thema Wohnen (CD-ROM Schritte international 1/2)

3.

Lest bitte den Text! Sucht eine Überschrift, die zu diesem Text passt.

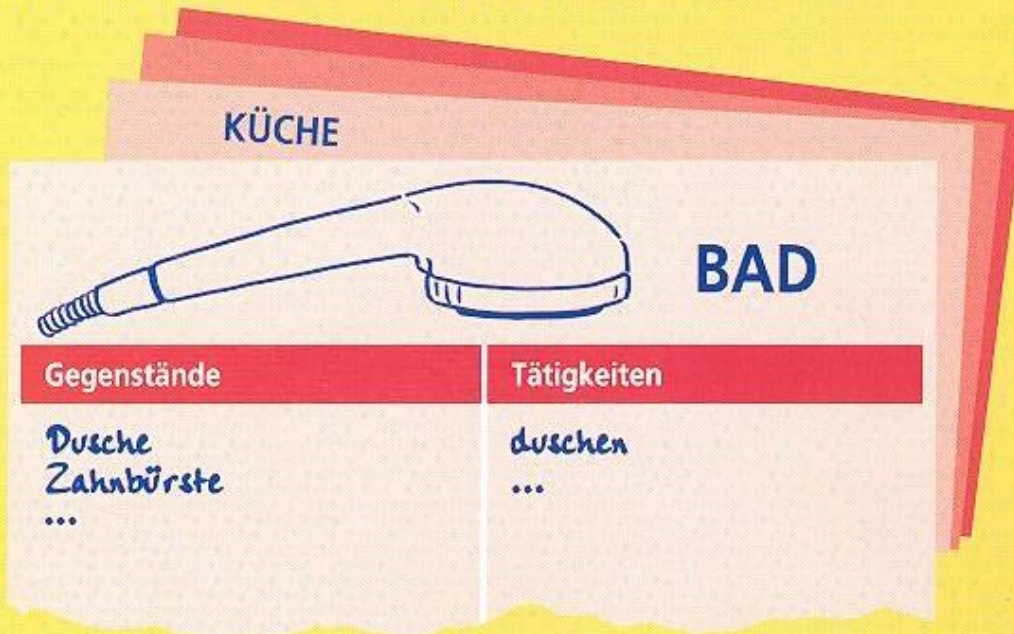
Eine Umfrage unter deutschen Jugendlichen von 13 – 17 Jahren hat folgendes ergeben:
Über 40% haben kein eigenes Zimmer. Weitere 40% haben immerhin ein kleines eigenes Zimmer (ca. 10 qm). Und nur ungefähr 20% haben viel eigenen Platz in der elterlichen Wohnung.

Sucht eine **Überschrift**, die zu diesem Text passt. 3

4.

Macht ähnliche Kärtchen, zu den Räumen: Küche, Wohnzimmer, Schlafzimmer, Flur.

Notiere alle Wörter und Ausdrücke, die du kennst, in das Kärtchen!
Vergleiche mit deinem Nachbarn / deiner Nachbarin.

Mache ähnliche Kärtchen zu diesen Räumen: Küche, Wohnzimmer, Schlafzimmer, Flur.

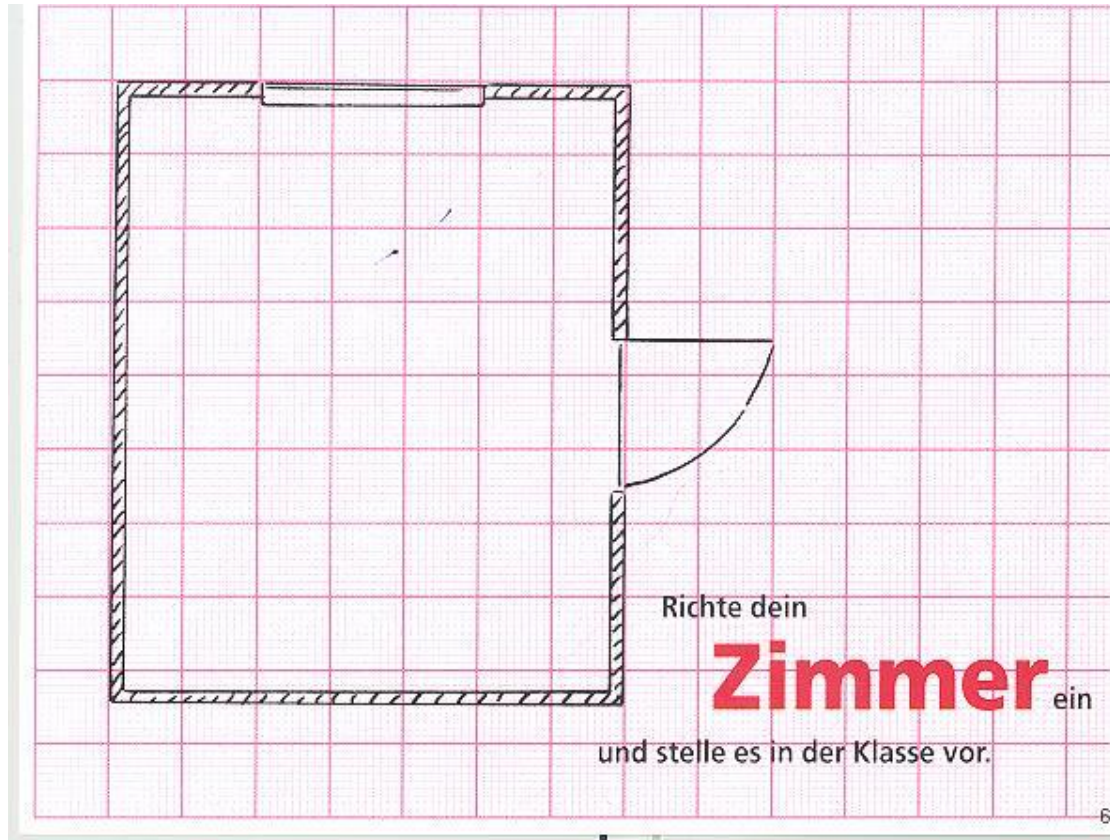
5.(Paararbeit)

Macht ein Interview zum Thema: *Wie gefällt dir dieser Raum?*

Nehmt das Interview auf. (In dieser Station befindet sich ein Aufnahmegerät)

6.

Richte dein Zimmer ein und stelle es in der Klasse vor!

7.

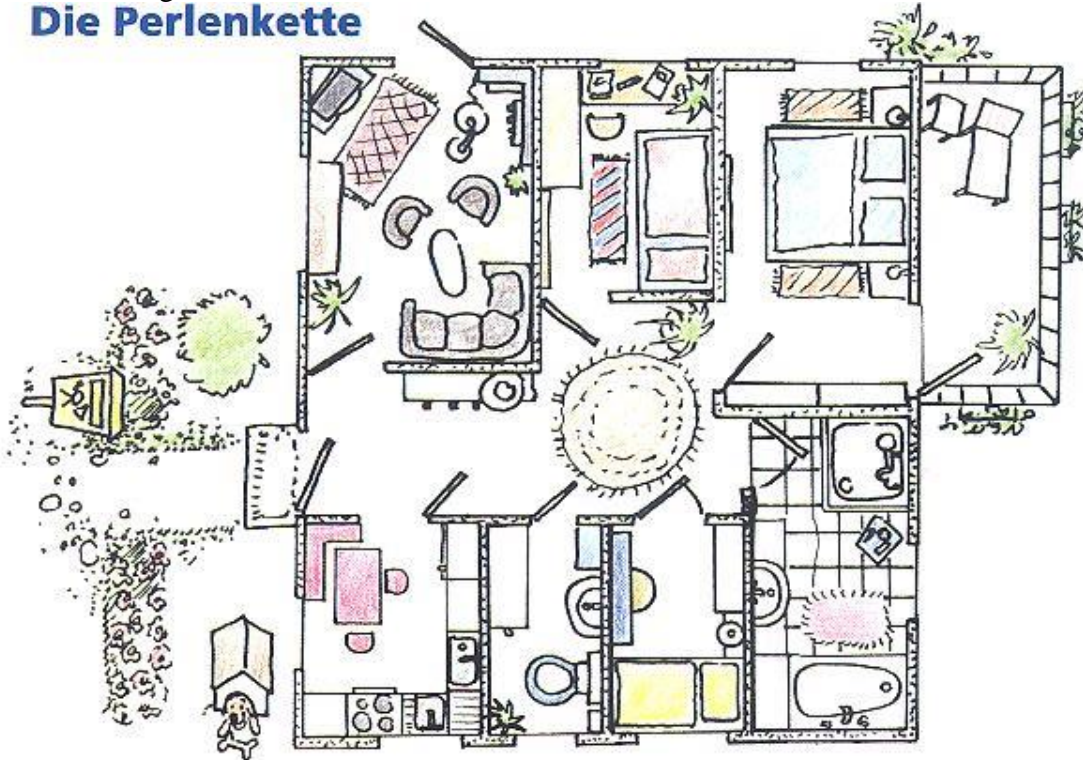
Wie alt ist diese Küche? Was ist eine Einbauküche? !

8.

Ein Schüler versteckt eine Perlenkette im Haus. Den Ort schreibt er auf dem Zettel. Der zweite Schüler spielt einen Einbrecher, er muss diese Kette suchen. Er fragt mit Ja/ Nein – Fragen.

Die Perlenkette

Dein Lehrer / deine Lehrerin kennt die Spielregel!

9.

Zu welcher Überschrift gehören diese Wörter?

- 1) **Das Leben in der Stadt:**
- 2) **Das Leben auf dem Lande:**

ruhig, Lärm, schwere Arbeit, viele Autos, gute Arbeitsplätze, frische Luft, Schulen in der Nähe, gute Einkaufsmöglichkeiten, gute Sportmöglichkeiten, viel Kontakt mit den Nachbarn, saubere Natur

Wo möchtet ihr lieber wohnen?
Warum?

Kontrolltisch (Atbilžu pietura)

Mehrere von diesen Stationenaufgaben können auch selbständig geprüft werden. Auf dem Kontrolltisch befinden sich die Lösungsblätter.

1.

Gedruckte Variante des Gesprächs

2.

Die gemachten Aufgaben kann man an der Tafel prüfen und wiederholt machen.

7.

- 100 Jahre, das ist auch eine Wohnküche, man heizt den Herd mit Holz, so produziert man auch das warme Wasser
- viele Möbelstücke und Einrichtungen sind eingebaut, man braucht keine unnötigen Bewegungen

9.

In der Stadt	Auf dem Lande
Lärm, gute Arbeitsplätze, gute Sportmöglichkeiten, gute Einkaufsmöglichkeiten, Schulen in der Nähe, viele Autos	ruhig, frische Luft, saubere Natur, schwere Arbeit, viel Kontakt mit den Nachbarn

Pieturu metodes pielietošanas lietderīgums

2010./2011. m.g. pieturu metode tika izmantota vācu valodas kā 2. un 3. svešvalodas apgūšanas procesā darbā ar desmito un vienpadsmito klašu skolēniem. Veicot izvērtējumu par mācību priekšmetu 13 no 43 skolēniem min šo metodi kā tādu, kas viņiem visvairāk patika, mācoties vācu valodu, 5 skolēni ar šo metodi var iemācīties visvairāk.

Izmantotā literatūra:

1. Immerwährender Kalender, 100 Jahre Deutschland, Goethe Institut
2. Niebisch D., Schritte international 1+2, Intensivtrainer, Hueber, 2009
3. Müller F., Lesen und kreatives Schreiben, Weinheim, Beltz, 2007
4. Peterßen, Wilhelm, Kleines Methoden-Lexikon, München, 2001
5. Skalberga A. Mācību metode- mācību pietura /tiešsaiste/. [skatīts 01.06.2011] Pieejams: http://www.esigudrs.lv/macibu_pietura.pdf
6. Stationenlernen (Lernzirkel) /tiešsaiste/ [skatīts 01.06.2011] Pieejams: <http://www.globlern21.onlinehome.de/Stationenlernen.htm>
7. Stationenlernen /tiešsaiste/ [skatīts 01.06.2011] Pieejams: <http://wiki.zum.de/Stationenlernen>